

MRF 2020.29/2

Retten i Roskildes dom af 9. december 2020, sag BS-42924/2019-ROS

Skorstensfejerlauget af 11. februar 1778 som mandatar for A (adv. Henrik Græsdal) mod Lejre Kommune (adv. Jacob Caroc Claus Schall Holberg)

Afvist sagsanlæg af Skorstensfejerlauget som mandatar for skorstensfejer A mod Lejre Kommune vedr. gyldigheden af lokalplans forbud mod skorsten på boligbebyggelse, uanset at A havde eneret til at virke som skorstensfejer i kommunen, idet A's interesse ikke var værnet af planloven.

Baggrunden for sagen var, at Lejre Kommune i marts 2019 vedtog lokalplan nr. LK 59, der i § 7.9 forbød skorsten på boligbebyggelse. Lokalplanens vedtagelse blev påklaget af Skorstensfejerlauget, en lokal skorstensfejermester (A) og en lokal ejer (B), der alle gjorde gældende, at regulering af forurening fra brændeovne faldt uden for kommunens lokalplankompetence. Skorstensfejerlaugets og A's klager blev afvist af Planklagenævnet i juni 2019 (j.nr. 19/04887) grundet manglende retlig interesse. B's klage blev afgjort den 25. maj 2020 (j.nr. 19/04505), hvor Planklagenævnet ikke fandt grundlag for at underkende lokalplanen. Planklagenævnets afgørelser blev ikke indbragt for domstolene. Parallelt med dette forløb anlagde Skorstensfejerlauget som mandatar for skorstensfejermester A sag mod Lejre Kommune i september 2019 med henblik på at få underkendt lokalplanens forbud mod skorstene. Kommunen påstod afvisning med henvisning til manglende søgsmålskompetence, hvilket blev udskilt til særskilt behandling. Byretten bemærkede, at Planklagenævnets afgørelser fra juni

2019 ikke var blevet indbragt for domstolene, hvorfor retten lagde til grund, at hverken Skorstensfejerlauget eller A var klageberettiget i forhold til lokalplanen. Retten fandt, at hensynet til A's erhvervsvirksomhed og omsætning ikke var en interesse, der var værnet i planloven, og at A's økonomiske interesse i sagen endvidere måtte betragtes som fjern, idet den konkrete lokalplan forbød opførelsen af 15 skorstene og ikke medførte en reduktion af det hidtidige antal skorstene. Det forhold, at A havde eneret til at virke som skorstensfejer i Lejre Kommune, indebar ikke i sig selv, at han ikke kunne virke i andre geografiske områder, og det kunne ikke føre til en anden vurdering, at der efter det oplyste var andre lokalplaner med tilsvarende forbud, og at der forventedes yderligere fremover. Efter en samlet vurdering fandt retten herefter, at A ikke havde en sådan interesse i at få prøvet gyldigheden af lokalplanen, at han kunne anses for søgsmålsberettiget, idet retten bemærkede, at A's anbringender om bl.a. Århus-konventionen ikke kunne føre til en anden vurdering. På den baggrund blev sagen afvist.

Kommentar: Skorstensfejerlauget har efterfølgende som mandatar for ejeren B anlagt sag mod Lejre Kommune vedr. gyldigheden af kommunens efterfølgende meddelelse til B om, at etablering af brændeovn krævede dispensation fra lokalplanens forbud mod skorsten. Dette søgsmål blev tillige afvist, jf. **MRF 2023.139/2 B**.

RETEN I ROSKILDE DOM

afsagt den 9. december 2020

Sag BS-42924/2019-ROS

Mandatar Skorstensfejerlauget af 11. februar 1778 for

Skorstenfejermester   A   v/   A
(advokat Henrik Græsdal)

mod

Lejre Kommune
(advokat Jacob Caroc Claus Schall Holberg)

Denne afgørelse er truffet af dommer Anders Herping Nielsen.

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 27. september 2019 og vedrører spørgsmålet om gyldigheden af bestemmelser i Lejre Kommunes lokalplaner ■■■■■ og ■■■■■ om forbud mod skorstene på nyopførte bygninger.

Østre Landsret har ved kendelse af 29. april 2020 bestemt, at sagens formalitet og indsigelsen om manglende søgsmålskompetence udskilles til særskilt og forlods behandling og afgørelse.

Dette spørgsmål har været mundtligt forhandlet.

Sagsøgte, Lejre Kommune, har nedlagt påstand om afvisning af sagen.

Sagsøgeren, mandatar Skorstensfejerlauget af 11. februar 1778 (herefter "skorstensfejerlauget") for skorstensfejermester A v/ A (herefter "skorstensfejermester A"), har over for denne påstand nedlagt påstand om frifindelse, således at sagen fremmes til prøvelse af realiteten.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

Det er anført blandt andet på Lejre Kommunes hjemmeside, at skorstensfejermester A er Lejre Kommunes skorstensfejer.

På et møde i Udvalget for Teknik og Miljø i Lejre Kommune den 4. marts 2019 vedtog udvalgets flertal udkastene til lokalplan [REDACTED] for boliger på [REDACTED] og lokalplan [REDACTED] for et bofællesskab ved [REDACTED] i [REDACTED] med en række foreslåede ændringer.

Af den vedtagne lokalplan [REDACTED] fremgår blandt andet følgende:

"Delområde 2

Lokalplanen giver mulighed for at udstykke op til 7 parcelgrunde á cirka [REDACTED] m².

...

Lejre Kommune ønsker at sikre ren luft til beboere og naboer. Der er derfor ikke mulighed for at etablere brændeovne inden for lokalområdet, da lokalplanen fastlægger, at bebyggelse, bortset fra en eventuel fælles kedelcentral, ikke kan opføres med skorsten. Denne regulering sker også med henblik på at forbygge eventuelle klagesager forbundet med luftforurening.

...

§ 1 lokalplanens formål

Det er lokalplanens formål:

- At muliggøre etableringen af boliger i de tidligere rådhusbygninger.
- At sikre, at de tidligere rådhusbygninger omdannes i respekt for stedets kulturhistorie og landsbymiljøet i [REDACTED].

- At muliggøre udstykning af parcelhusgrunde på arealet mellem [REDACTED] og [REDACTED].

...

§ 6.16 Bebyggelse, bortset fra eventuel fælles kedelcentral, må ikke opføres med skorsten.

...

§ 13.1 Efter kommunalbestyrelsens endelige vedtagelse og offentliggørelse af lokalplanen, må ejendomme, der er omfattet af planen, jf. planlovens § 18, kun udstykkes, bebygges eller i øvrigt anvendes i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser.

§ 13.2 Den eksisterende lovlige anvendelse af en ejendom kan fortsætte som hidtil. Lokalplanen medfører heller ikke i sig selv krav om etablering af anlæg mv., der er indeholdt i lokalplanen.

..."

Af den vedtagne lokalplan [REDACTED] fremgår blandt andet følgende:

"Lokalplanens indhold

Denne lokalplan skal gøre det muligt at opføre 4-7 nye boliger, et fælleshus, et orangeri og en mindre pavillon på den nordlige del af matrikel [REDACTED], [REDACTED]. Den nye bebyggelse forbindes af grønne stier, og vil samlet set udgøre et bofællesskab.

...

§ 1 Formål med lokalplanen

...

§ 1.4 at forebygge luftforurening fra brændeovne og pejse.

...

§ 7.9 Boligbebyggelsen må ikke opføres med skorsten. Såfremt der etableres en fælles kedelcentral, vil der kunne etableres skorsten til denne.

...

§ 14.1 Efter Kommunalbestyrelsens endelige vedtagelse og offentliggørelse af lokalplanen, må ejendomme, der er omfattet af planen, jf. Planlovens § 18, kun udstykkes, bebygges, eller i øvrigt anvendes i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser.

§ 14.2 Den eksisterende lovlige anvendelse af en ejendom kan fortsætte som hidtil. Lokalplanen medfører heller ikke i sig selv krav om etablering af anlæg mv., der er indeholdt i lokalplanen."

Efter påklage af lokalplanerne fra skorstensfejerlauget og skorstensfejermester

A traf Planklagenævnet den 25. juni 2019 afgørelser, hvoraf fremgår blandt andet følgende:

"Klagen er indgivet af et skorstensfejerlaug, som er brancheorganisation for skorstensfejermestre i Danmark, samt en lokal skorstensfejermester, som er skorstensfejermester for det område, hvor lokalplanen er vedtaget.

3. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Planklagenævnet kan tage stilling til retlige spørgsmål i forbindelse med en kommunes vedtagelse af en lokalplan, jf. planlovens § 58, stk. 1, nr. 3.

Reglerne om klageberettigelse fremgår af planlovens § 59. Følgende er klageberettigede i forhold til afgørelser efter planlovens § 58, stk. 1, nr. 3.

- 1) Enhver med **retlig interesse** i sagens udfald
- 2) **Landsdækkende foreninger** og organisationer, der har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen som hovedformål, på betingelse af,
  - a. at foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og
  - b. at foreningen eller organisationen repræsenterer mindst 100 medlemmer."

Udtrykket "retlig interesse" tillægges forskellig betydning afhængigt af, hvad der klages over.

I sager om tilvejebringelse af planer og i sager om lokalplanpligt anses i praksis en ganske vid personkreds for klageberettigede. Denne praksis hænger sammen med det centrale hensyn i planloven om inddragelse af offentligheden i planprocessen.

Det er normalt tilstrækkeligt, hvis klageren har en tilknytning til det pågældende lokalområde som grundejer, beboer, arbejdstager, erhvervsdrivende eller lokalforening. Personer, foreninger og myndigheder, som efter loven forudsættes inddraget i tilvejebringelse af planer, anses som hovedregel for klageberettigede mht. overholdelse af procedureregler og mht. andre retlige spørgsmål angående planlægningen.

Personer m.v. uden for lokalplanområdet kan dog også efter omstændighederne have en retlig interesse i sagen. Alle medlemmer af den berørte offentlighed, som har en tilstrækkelig interesse i sagens efterprøvelse, har således klageadgang. I vurderingen af, om interessen er tilstrækkelig, indgår aktualiteten og væsentligheden af de gener, som lokalplanvedtagelsen måtte indebære for klageren.

Ubetydelige gener, herunder set i forhold til områdets karakter, medfører således ikke klageberettigelse. En ideel interesse i sagen kan heller ikke anses for tilstrækkeligt. Det samme gælder en mere indirekte interesse.

Klagerens interesse i sagen skal desuden være en værnet interesse efter planloven. Klageberettigelse forudsætter således, at klagerens interesse drejer sig om hensyn, der varetages af planloven, jf. formålsbestemmelsen i planlovens § 1, og som kan varetages i forbindelse med den konkrete type af sag.

Klagen er indgivet af et skorstensfejerlaug, som er brancheorganisationen for skorstensfejermestre i Danmark, samt en lokal skorstensfejermester.

Planklagenævnet lægger til grund, at klagernes interesse i vedtagelsen af lokalplanen skyldes, at lokalplanens bestemmelse om forbud mod skorstenene har betydning for kundegrundlaget for skorstensfejerbranchen.

Planklagenævnet finder ikke, at økonomiske interesser, herunder omsætning og kundegrundlag for en branche eller forretning, er en interesse, der er værnet i planloven, bortset fra i sager efter planlovens detailhandelsregler. Det er ikke tilfældet i denne sag, og klagerne har derfor ikke en retlig interesse, der gør klagerne klageberettigede i forhold til en lokalplanbestemmelse om forbud mod skorstene.

På denne baggrund afviser Planklagenævnet at behandle klagen.”

Planklagenævnets afgørelser blev ikke indbragt for domstolene.

Forklaringer

Der er ikke afgivet forklaringer under hovedforhandlingen om formalitetsspørgsmålet.

Parternes synspunkter

Skorstensfejermester A har i sit påstandsdokument om søgsmålskompetence anført blandt andet følgende:

”3.1 Klageberettigelse ct. søgsmålskompetence

Sagsøgte har i sine processkrifter gjort gældende, at det faktum, at sagsøger ikke fandtes klageberettiget ved Planklagenævnet ligeledes medfører, at sagsøgers mulighed for domstolsprøvelse af sagens materielle forhold er afskåret. Sagsøgte gør endvidere i sit seneste processkrift gældende, at U.1997.1345/3H skulle medføre, at Plan-klagenævnets afgørelse om *klageberettigelse* skal lægges til grund som faktum vedrørende sagsøgers *søgsmålskompetence*. Dette bestrides i sin helhed. Som med anden praksis refereret af sagsøgte, falder også U.1997.1345/3H uden for skiven i forhold til nærværende problemstilling. I den refererede sag var der således netop tale om, at der *hverken* var forfulgt administrativ rekurs, *eller* domstolsprøvelse.

I overensstemmelse med tidligere processkrifter gør sagsøger derimod gældende, at der ikke er *direkte og afgørende* sammenhæng mellem kredsen af klageberettigede ved administrativ rekurs og søgsmålskompetente ved domstolene.

Sagsøger henviser i den forbindelse til følgende uddrag af Planloven med kommentarer, Helle Tegner Anker, 2013, side 860:

”Det er dog ikke nødvendigvis en forudsætning for søgsmålskompetence, at den pågældende er klageberettiget”

Samt, at:

"Det er heller ikke givet, at begrebet retlig interesse afgrænses på samme måde i forhold til søgsmålsadgang for domstolene som ved klageadgang til Natur- og Miljøklagenævnet" (Nu Planklagenævnet, red.).

Sagsøger gør derfor gældende, at Planklagenævnets afgørelse om klageberettigelse ikke kan anvendes til at afvise søgsmålskompetence, og at spørgsmålet om klageberettigelse derfor er irrelevant i forhold til vurdering af sagsøgers søgsmålskompetence.

Der henvises endvidere til Forvaltningsret – Almindelige emner, Jens Garde m.fl., 5. udgave, side 361-362:

"Afgrænsningen af kredsen af søgsmålsberettigede vil ofte være sammenfaldende med kredsen af klageberettigede i den administrative rekurs på grundlag af kriteriet væsentlig, individuel interesse. Der er dog ikke et fuldstændigt sammenfald, men klageberettigelsen ved administrative rekursorganer kan have vejledende betydning for spørgsmålet om søgsmålsret" (min understregning).

Hvorvidt der i nærværende sag er retlig interesse for sagsøger – og at der dermed må anerkendes søgsmålskompetence - vil således ikke selvstændigt kunne afgøres ved en konstatering af, om der foreligger klageberettigelse ved specialiserede administrative rekursmyndigheder. At dette ej heller er lovgivers intention understøttes endvidere af, at der netop ikke er krav om udtømmelse af administrativ rekurs, inden domstolsprøvelse. Der er derimod klar hjemmel til at indbringe spørgsmål til domstolsprøvelse uden forudgående klage, hvorved det i sagens natur ikke vil være påvist eller afgjort, hvorvidt Planklagenævnet finder at der foreligger klageberettigelse eller ej.

Sagsøger gør derfor gældende, at det ikke er en nødvendig procesforudsætning for søgsmålskompetence, at sagsøger af Planklagenævnet anses for klageberettiget i forbindelse med administrativ rekurs.

Sagsøger gør på baggrund af ovenstående gældende, at Retten ikke skal tillægge Planklagenævnets afgørelser væsentlig betydning for Rettens vurdering af sagsøgers søgsmålskompetence for domstolene i nærværende sag.

Det gøres sammenfattende gældende, at der må foretages en selvstændig vurdering af sagsøgers retlige interesse og deraf afledte søgsmålskompetence i nærværende sag.

Det gøres supplerende gældende, at Planklagenævnets afgørelser om afvisning ikke er korrekte, idet en skorstensfejmester, der afskæres fra at kunne udøve det erhverv han har eneret til indenfor lokalplansområderne, dermed også har en væsentlig individuel interesse i at få prøvet lovligheden af denne beslutning, idet lokalplanerne får en direkte og ikke uvæsentlig konsekvens for skorstensfejmesterens virke i området. Der er ikke blot tale om afskæring af en bredere kreds af erhvervsdrivendes mulighed for at sælge bestemte produkter til brug i området som i MAD.2000.436, men derimod afskæring af en erhvervsdrivende med eneret til at præstere sine tjenester indenfor det geografisk afgrænsede område som lokalplanerne angår. Forbuddet medfører således, at der bliver færre skorstene at feje og føre tilsyn med, inden for sagsøgtets geografisk afgrænsede område.

3.2 Den generelle adgang til domstolsprøvelse

Det skal indledningsvis understreges, at nærværende søgsmål *ikke* – som ellers gentagende gange fremhævet af sagsøgte – angår rigtigheden af Planklagenævnets afgørelser, men derimod angår en prøvelse af sagens materielle forhold. Sagsøger har således ikke bedt, hverken sagsøgte eller Retten, om at forholde sig aktivt til Planklagenævnets afvisning.

Muligheden for at indbringe forhold omfattet af planloven direkte for domstolene følger specifikt af planlovens § 62, hvorefter der kan anlægges søgsmål til prøvelse af afgørelser om forhold, der er omfattet af loven. Lokalplaner og deres indhold er omfattet heraf.

Det følger af praksis vedrørende søgsmål efter bestemmelsen, at der er søgsmålskompetence, såfremt der er en konkret økonomisk eller anden interesse for sagsøger, ganske på samme vis som ved vurdering af partstatus efter den almindelige forvaltningsret. Ovenstående er som minimum tilfældet for sagsøger – den lokale skorstensfejmester i Lejre Kommune - der berøres konkret og individuelt af skorstensforbuddet.

Adgangen for skorstensfejmesteren i Lejre Kommune til ved Retten at få prøvet legaliteten af skorstensforbuddet i Lejre Kommunes vedtagne lokalplaner følger endvidere også af den generelle hjemmel til domstolskontrol med forvaltningsmyndighederne i medfør af Grundlovens § 63, stk. 1:

”Domstolene er berettigede til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser [...]”

Grundlovens § 63 hjemler således sagsøgers ret til ved domstolene at få efterprøvet lovligheden af offentlige forvaltningsmyndigheders afgørelser, herunder kommunale afgørelser såsom vedtagelsen af lokalplaner. Der er tale om et grundlæggende forvaltningsretligt princip i et retssamfund, hvorefter lovligheden af forvaltningsmyndighedernes afgørelser skal kunne prøves ved domstolene.

Det er ikke i lovgivningen nærmere reguleret, hvornår der generelt foreligger adgang til domstolsprøvelse efter Grundlovens § 63. Dette afgøres i stedet efter retspraksis. Der følger heraf et krav om, at sagsøger skal have *forhøden retlig interesse* i at få et spørgsmål prøvet ved domstolene, for at have søgsmålskompetence.

Hvorvidt der i et konkret tilfælde foreligger en sådan retlig interesse, afhænger af, *om* spørgsmålet er af aktuel og konkret karakter, *om* spørgsmålet er egnet til behandling ved domstolene samt *om* den, der ønsker sagen rejst har en tilstrækkelig nær tilknytning til sagens genstand (jf. også Forvaltningsret – Almindelige emner, Jens Garde m.fl. 5. udgave, side 361).

I vurderingen af spørgsmålet om sagsøgers søgsmålskompetence, må der således foretages en konkret vurdering ud fra forskellige momenter, herunder hvorvidt sagsøger har en aktuel og konkret interesse i sagen, sagens egnethed til behandling ved domstolene samt, hvorvidt sagsøgers tilknytning til sagen er tilstrækkelig nær – og herunder om sagsøgers interesse er væsentlig og individuel.

3.2.1 Aktuel og konkret karakter

Sagsøger gør gældende, at sagsøgers interesse i nærværende sag er af både aktuel og konkret karakter.

Sagens materielle del angår en konkret tvist angående spørgsmålet om, hvorvidt de af sagsøgte vedtagne lokalplaner er lovlige som følge af de i planerne indeholdte de facto forbud mod brændeovne. Lokalplanerne vil få konkret og direkte betydning for skorstensfejerens omsætning og virke i kommunen, idet forbuddene i lokalplanerne medfører en reduktion i antallet af skorstene i skorstensfejerens geografisk afgrænsede virkeområde.

Der foreligger således en aktuel og konkret tvist mellem parterne, hvorved hensynet til, at domstolene ikke skal tage stilling til abstrakte og hypotetiske spørgsmål er varetaget. Der er i denne sag tværtimod tale om et konkret og nærmere afgrænset aktuelt spørgsmål – nemlig hvorvidt de konkrete bestemmelser om skorstensforbud er ulovlige, eller ej.

3.2.2 Egnethed til behandling ved domstolene

Sagen skal endvidere være af retlig karakter – der skal foreligge et retsbeskyttet element – som er egnethed til at blive behandlet ved domstolene.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at domstolene netop i medfør af Grundlovens § 63 er tillagt kompetencen til at føre kontrol med "*øvrigmyndighedens grænser*" i den offentlige forvaltning, herunder kommuner når de træffer afgørelse om eksempelvis at vedtage lokalplaner.

Domstolene er uden tvivl både kompetente og egnede til at behandle eksempelvis hjemmelsspørgsmål samt bredere spørgsmål om myndigheders overholdelse eller tilsidesættelse af forvaltningsretlige regler. Hjemmelmæssige fortolkningsspørgsmål er netop et kerneområde for domstolene, der generelt er velegnede til at forestå en dybdegående prøvelse heraf. Det samme gør sig gældende for magtfordrejningsspørgsmål – hvilket der i nærværende sag er konkret og begrundet mistanke om - hvor det er naturligt, at domstolene fuldt ud efterprøver om forvaltningen alene har varetaget saglige hensyn. Det vil således også være naturligt og egnethed for domstolene at prøve spørgsmål om brud på specialitetsprincipperne, proportionalitetsprincippet og reglen om pligtmæssigt skøn.

Endvidere gøres det gældende, at domstolene har de fornødne reaktionsmuligheder til, at nærværende sag kan afgøres med et resultat, der vil få betydning for parternes retsstilling.

Det gøres således sammenfattende gældende, at spørgsmålet om forvaltningsretlige afgørelses lovlighed – konkret bestemmelserne § 6.16 og § 7.9 i Lejre Kommunes to lokalplaner – er egnethed til behandling ved domstolene.

3.2.3 Tilstrækkelig nær tilknytning til sagens genstand

Kravet om, at der skal foreligge en tilstrækkelig tilknytning til sagen indeholder forudsætningen om væsentlig og individuel interesse i sagen. Dette betyder også, at sagsøger skal være berørt af sagens genstand på

en væsentlig og mere konkret måde end tilfældige andre, eksempelvis borgere i en anden kommune eller region.

Det følger af Planloven med kommentarer af Helle Tegner Anker, 2013, side 861, at:

"Afgørende kan være, om der er tale om interesser, der er værnet ved den pågældende lovgivning." (min understregning).

På næstkommende side 862 understreges det, at:

"Også andre borgere eller virksomheder, der har en tilstrækkelig tilknytning til sagen kan have søgsmålskompetence." (min understregning).

Det gøres således gældende, at personer hvis økonomi direkte, konkret og væsentligt påvirkes af en lokalplan har tilstrækkelig nær tilknytning til sagens genstand, og således også må betragtes som parter med den fornødne søgsmålskompetence.

De af sagsøgte foretagne henvisninger til praksis, herunder eksempelvis MAD.2000.436 om bjælkehusproducentens retlige interesse, angår alle en helt overordnet og perifer økonomisk interesse, der åbenlyst ikke er sammenlignelig med eller relevant for nærværende sag, hvor skorstensfejermesterens geografisk afgrænsede virke i lokalplansområdet bliver konkret og væsentligt påvirket, idet skorstensfejermesterens omsætning påvirkes direkte af lokalplanernes gennemførelse. Det skal i den forbindelse understreges, at skorstensfejermesteren netop er antaget af Lejre Kommune til at virke indenfor kommunens geografiske område, herunder de for sagen relevante lokalplansområder. I bl.a. MAD.2000.436 forekommer det åbenlyst, at bjælkehusproducenten blot kan søge at afsætte sine produkter i andre geografiske områder. Da skorstensfejerordningen afgrænser virkeområdet geografisk, er dette ikke en mulighed for sagsøger. Det bemærkes yderligere, at bjælkehusproducenten i MAD.2000.436 ikke, i modsætning til sagsøger, er tildelt en eneret til at virke erhvervsmæssigt indenfor det relevante lokalplansområde.

Skorstensfejerordningen er netop konstrueret således, at der indgås aftaler mellem lokale fejere og kommuner om skorstensfejning i kommunens geografiske område. Dette er ligeledes tilfældet i Lejre Kommune, hvorfor afgørelserne om forbud mod skorstene – de facto forbud mod brændeovne – påvirker sagsøgers virksomhed som ellers var ham særligt tildelt. Der henvises til sagsøgtes hjemmeside, hvoraf fremgår, at

sagsøger er kommunens skorstensfejer (<https://www.lejre.dk/borger/bolig-og-byg-geri/min-ejendom/skorstensfejer/>) (**bilag 10**).

Sagsøger gør på baggrund af ovenstående gældende, at den økonomiske konsekvens for sagsøger af sagsøgtes ulovlige lokalplansbestemmelser er konkret og væsentlig for sagsøger, at sagsøger dermed har tilstrækkelig nær tilknytning til sagen, og således har den fornødne interesse i nærværende sag.

3.3 Århus-konventionen

Til støtte for sagsøgers adgang til prøvelse af nærværende sag kan Konventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (Århus-konventionen) endvidere fremhæves som relevant for nærværende delssøgsmål.

EU - og også Danmark selvstændigt - har tiltrådt Århus-konventionen. Konventionen opstiller blandt andet i art. 9, stk. 2 en hovedregel om, at reglerne for, *"hvad der udgør tilstrækkelig interesse eller en krænkelse af en rettighed fastsættes i overensstemmelse med kravene i national ret, og i overensstemmelse med det mål at give den berørte offentlighed vid adgang til klage og domstolsprøvelse"* (min understregning).

Konventionens art. 9, stk. 3 indeholder endvidere forudsætninger om adgang til at anfægte offentlige myndigheders handlinger og undladelser i strid med nationale miljøbestemmelser. Som anført i stævningen og tilhørende bilag er de danske regler om regulering af brændeovne fastsat i miljøbeskyttelsesloven samt bekendtgørelser og vejledninger hertil.

Det følger endvidere af Planloven med kommentarer af Helle Tegner Anker, 2013, at Århus-konventionen også er relevant i forhold til domstolsprøvelse, navnlig i sager, hvor der ikke er klageadgang til Planklagenævnet.

Det gøres gældende, at nærværende situation, hvor Planklagenævnet har afvist at sagsøger har klageadgang, er sammenlignelig hermed.

Det bemærkes, at EU-domstolen i sagen C-240/09 Zoskuppenie har udtalt, at de nationale retter er forpligtet til i videst muligt omfang at fortolke de processuelle regler i overensstemmelse med indholdet af Århus-konventionens art. 9, stk. 3.

Sagsøger gør således gældende, at der i overensstemmelse med Århuskonventionen bør indrømmes et særligt bredere rum for kredsen af søgsmålskompetente på bestemte retsområder som det foreliggende, af hensyn til vid og effektiv deltagelse for befolkningen i kontrollen på miljøområdet.

3.4 Forvaltningsretlig part

Det er efter sagsøgers opfattelse ubestridt af sagsøgte, at Lejre Kommune ved vedtagelse af en lokalplan træffer en generel afgørelse i forvaltningsretlig forstand. Denne afgørelse berører forskellige parter. Parter, der er tilstrækkeligt individuelt berørt, må uanset ovenstående under alle omstændigheder anses for at have den fornødne retlige interesse i en lokalplan.

Af Forvaltningsret af Niels Fenger, 2018, fremgår det, at partsbegrebet omfatter *"andre, der har en væsentlig, retligt relevant og individuel interesse i sagens afgørelse"*.

Nærværende sag er rejst af en skorstensfejermester, der har en væsentlig, retlig relevant og individuel interesse i vedtagelsen af en offentlig forvaltningsakt i form af de kommunalt vedtagne lokalplaner med forbud mod skorstene, og det gøres derfor gældende, at skorstensfejermesteren er part i sagen i forvaltningsretlig forstand.

Skorstensfejermesteren er som beskrevet direkte økonomisk berørt af lokalplanerne, idet en ikke-uvæsentlig del af skorstensfejermesterens erhvervsaktivitetsområde, som konsekvens af lokalplanernes vedtagelse, vil forsvinde.

I det følgende fremføres synspunkter til støtte for, at Skorstensfejermester A netop har den fornødne væsentlige, retligt relevante og individuelle interesse i sagen i forvaltningsretlig forstand.

3.4.1 Væsentlighed

At en afgørelse skal være væsentlig indebærer, at afgørelsen skal angå den pågældendes forhold med en vis intensitet og styrke. Denne vurdering skal foretages relativt i forhold til sagens genstand og ikke ud fra en absolut skala.

I denne sag er der tale om en lokal skorstensfejermester, for hvem der inden for sit geografisk afgrænsede virkeområde opstilles et fuldstændigt forbud imod skorstene. Forbydes skorstene, overflødiggøres skor-

stensfejning. Dette forbud påvirker således skorstensfejermesterens personlige forretning i ikke uvæsentlig grad. Interessen er derfor utvivlsomt væsentlig. Det skønnes af sagsøger, at der alene for de to konkrete lokalplaner som følge af forbuddet vil være et bortfald af ca. 15 skorstene.

3.4.2. Retligt relevant

De interesser, som den pågældende søger at varetage, skal være retligt relevante.

Planloven indeholder i § 62 hjemmel til at indbringe afgørelser truffet efter loven for domstolene. § 62, stk. 1 er affattet således:

”Søgsmål til prøvelse af afgørelser om forhold, der er omfattet af denne lov, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. For afgørelser, hvorom der er udfærdiget offentlig bekendtgørelse, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen.”

Den retlige interesse i forhold til at påklage afgørelser efter planlovens § 58 til Planklagenævnet og til at indbringe afgørelser for domstolene efter planlovens § 62 er, som beskrevet i ovenstående, ikke ens. Det forhold, at Planklagenævnet har afvist at behandle sagsøgers klager over lokalplanerne efter planlovens § 58 medfører derfor ikke, at de interesser som sagsøger søger at varetage, ikke er retligt relevante for en domstolsprøvelse efter planlovens § 62.

Planklagenævnets afgørelser i klagesagerne er, som også anført i flere processkrifter, i sagsøgers optik ikke korrekte, og afvisningen skal efter sagsøgers opfattelse ses i det lys, at der er et væsentligt sagspres og lange sagsbehandlingstider hos Planklagenævnet, navnlig efter nævnets udflytning, og det dermed forbundne ressource- og kompetencetab. Det nemmeste for Planklagenævnet er således at afvise sager, idet dette nedbringer den samlede sagsmængde.

I stedet for at spille ressourcer på at indbringe Planklagenævnets afgørelser om manglende retlig interesse for domstolene, anvender sagsøger derfor i stedet sin ret til at indbringe Lejre Kommunes afgørelser, i form af de vedtagne lokalplaner, direkte for domstolene efter bestemmelsen i planlovens § 62.

Det bemærkes endvidere, at det af praksis fremgår, at kommuner som den absolutte hovedregel tillægges søgsmålskompetence, hvis kommunen har en konkret – økonomisk eller anden – interesse i sagen. Økono-

miske interesser er således anerkendt som søgsmålskompetencegivende efter planloven.

I U 1998.672 Ø blev søgsmål for en kommune afvist, idet kommunen "i øvrigt ikke havde umiddelbar økonomisk eller anden rimelig interesse i påkendelse".

Der forekommer i sagsøgers optik ingen argumenter for, at kommuner skulle have en anden og udvidet adgang til at anlægge søgsmål til prøvelse, i forhold til borgere og andre juridiske personer, der ligeledes væsentligt berøres konkret og individuelt.

Det gøres derfor gældende, at Skorstensfejermester A kan gøre økonomiske interesser gældende som søgsmålskompetencegivende.

Det gøres endvidere gældende, at planlovens § 62 skal ses i lyset af retten til at prøve ethvert spørgsmål om forvaltningens afgørelser som følger af Grundlovens § 63, stk. 1.

Af Domstolsprøvelse af forvaltningsakter af Bent Christensen, 1994, fremgår det, at

"Domstolene skal i alt fald som udgangspunkt prøve spørgsmål, der med rette kan betegnes som fortolkning".

Det fremgår endvidere om domstolsprøvelsens processuelle tilrettelæggelse, at

"Ledetråden må være, at lovgivningen skal respektere domstolsprøvelse af forvaltningsakter som en praktisk brugbar mulighed for borgerne" (min understregning).

Det er af sagsøgte oplyst, at det er sagsøgtes fortolkning af planlovens bestemmelser om lokalplaner, at de hensyn, der søges varetaget med skorstensforbuddet, lovligt kan varetages i medfør af bestemmelserne.

På den baggrund forekommer det åbenbart, at sagsøgers interesse i at indbringe Lejre Kommunes fortolkning af planlovens bestemmelser er retlig relevant og kan indbringes for domstolene.

3.4.3 Individuel interesse

Kriteriet om en individuel interesse indebærer, at partsstatus i en bestemt sag kun kan tilkomme en begrænset personkreds, der er konkret berørt.

De konkrete forbud i de vedtagne lokalplaner, samt et generelt forbud mod skorstene i Lejre Kommune, vil åbenlyst være af individuel interesse for den lokale skorstensfejermester, da det vil påvirke hans virke og forretning i betydelig grad. Skorstensfejermesteren virker alene i Lejre Kommune, hvorfor kommunens skorstensforbud klart og tydeligt påvirker ham individuelt.

I overensstemmelse med pkt. 3.2.3 understreges det endnu en gang, at sagsøger er særligt tilknyttet de berørte områder.

Det gøres derfor gældende, at betingelsen om individuel interesse er opfyldt.

3.5 Generelle retssikkerhedsmæssige betragtninger

I tillæg til ovenstående konkrete gennemgang og anbringender ønsker sagsøger afslutningsvist at gøre et par generelle bemærkninger om retssikkerhed gældende.

Nærværende sag blev indbragt for domstolene ved stævning af 22. oktober 2019. Sagens faktiske omdrejningspunkt er, hvorvidt de af sagsøgte vedtagne to lokalplaners bestemmelser er i strid med flere grundlæggende principper i dansk forvaltningsret, og dermed ulovlige, eller ej.

Det har endnu ikke været muligt at behandle sagens materie og omdrejningspunkt i dybden, idet der fra sagsøgte side har været et ensidigt fokus på at afskære sagsøger fra at få prøvet spørgsmålet.

Procesforudsætninger er ubestridt en vigtig bestanddel af retssystemet, men det må understreges, at det retsbeskyttende formål med kravet om retlig interesse er, at der må være et rimeligt formål med fremsatte begæringer, for således at kunne afskære åbenlyst unødvendige og overflødige sagsanlæg, der ikke medfører andet end økonomiske, og i nogle tilfælde personlige, byrder for sagens parter.

Det gøres gældende, at der udover den for sagsøger konkrete og væsentlige økonomiske interesse i at få nærværende sag prøvet ved domstolene i lige så høj grad er et nævneværdigt hensyn bag at lade domstolene kontrollere og pådømme forvaltningsmyndighedernes udøvelse og håndhævelse af de retlige bånd som forvaltningen er underkastet.

Såfremt sagsøger afskæres fra at få prøvet spørgsmålet, vil det indebære en fortsat ulovlig udvikling af praksis på området, herunder antageligvis på tværs af kommunegrænser. Sagsøger er den første, der i en sådan grad er konkret og individuelt berørt af forholdet, at det giver anledning til at søge at få den ulovlige udvikling af praksis stoppet, således at det kan fastslås, at det er op til den lovgivende magt at fastsætte regler for, hvorvidt det er muligt generelt at forbyde brændeovne, og at denne retstilstand skal respekteres af de underliggende forvaltningsmyndigheder, herunder kommuner.

At der er ved at udvikle sig en sådan ulovlig praksis kan bl.a. udlæses af, at der for nyligt på Frederiksberg blev stillet forslag fra en af kommunens rådmænd om at udfase brændeovne i kommunen. I modsætning til hos sagsøgte afviste Frederiksberg Kommunes forvaltning imidlertid i klare vendinger lovligheden af en sådan beslutning, idet kommunens forvaltning bemærkede, at

"Det er ikke med den eksisterende miljølovgivning muligt for kommunen generelt at beslutte af udfase brændeovne..."

Samt, at

"By- og Miljøudvalget indstiller, at forslag til beslutning om udfasning af brændeovne i ejendomme tilsluttet fjernvarmesystemet ikke tiltrædes, idet der ikke er lovhjæmmel hertil."

Afslutningsvist må det blot bemærkes, at i det tilfælde, at sagsøgte reelt mener, at forbudsbestemmelserne i lokalplanerne hviler på et sikkert og klart lovligt grundlag, undrer det sagsøger såre, at sagsøgte har så indgående et ønske om ikke at få prøvet legaliteten af disse, og en gang for alle få klarlagt kommunens muligheder for at forbyde brændeovne via et forbud mod skorstene.

..."

Lejre Kommune har i sit påstandsdokument om søgsmålskompetence anført blandt andet følgende:

"3.1 Generelt

Det i svarskriftet af 6. november 2019, processkrift om afvisning af 22. maj 2020 og i processkrift B om afvisning af 2. oktober anførte fastholdes.

Til støtte for påstanden om afvisning gøres det overordnet gældende, at sagsøger ikke har en retlig interesse i søgsmålet.

For så vidt angår *retlig interesse* i relation til søgsmålskompetence fremgår følgende på side 72 i betænkning nr. 1468/2005 (Reform af den civile retspleje IV) bl.a.:

"[...] fortolkningen af begrebet retlig interesse påvirkes af en række hensyn, ikke alene af administrativ eller processuel karakter, men i særdeleshed af de materielle regler, der er bestemmende for det retsforhold, som ønskes prøvet, og de formål, de tilsigter at varetage."

Der skal i forlængelse heraf henvises til side 3 i Planklagenævnets afgørelser af 25. juni 2019 (bilag 7 og bilag 8):

"Klagen er indgivet af et skorstensfejerlaug, som er brancheorganisation for skorstensfejermestre i Danmark, samt en lokal skorstensfejermester."

Planklagenævnet lægger til grund, at klagernes interesse i vedtagelsen af lokalplanen skyldes, at lokalplanens bestemmelse om forbud mod skorstene har betydning for kundegrundlaget for skorstensfejerbranchen.

Planklagenævnet finder ikke, at økonomiske interesser, herunder omsætning og kundegrundlag for en branche eller en forretning, er en interesse, der er værnet i planloven, bortset fra i sager efter planlovens detailhandelsregler. Det er ikke tilfældet i denne sag, og klagerne har derfor ikke en retlig interesse, der gør klagerne klageberettigede i forhold til en lokalplanbestemmelse om forbud mod skorstene.

På denne baggrund afviser Planklagenævnet at behandle klagen."

Lejre Kommune tiltræder Planklagenævnets afgørelser, og begrundelsen herfor gøres tilsvarende gældende under denne sag til støtte for afvisningspåstanden.

Planklagenævnets afgørelser er funderet i en fast administrativ praksis om klageberettigelse og økonomiske interesser, jf. bl.a. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 21. november 2017, gengivet i MAD 2017.485, og Naturklagenævnets afgørelse af 19. januar 2000, gengivet i MAD 2000.436.

Det er således Lejre Kommunes opfattelse, at sagsøgers (for så vidt ubestridte) økonomiske og forretningsmæssige interesse i sagen ikke udgør

en sådan retlig interesse, der gør sagsøger *søgsmålsberettiget*, idet det afgørende for søgsmålskompetence i denne sag - ligesom for klageberettigelse - er, om der er tale om interesser, som planlovgivningen har til formål at varetage, jf. Højesterets dom af 18. maj 2010, gengivet i UfR 2010.2142 H, og Retten i Odenses dom af 1. november, gengivet i MAD 2007.2071.

Når lovgiver på et givent område har indført et administrativt klagesystem, skal den underordnede myndighed som den klare hovedregel acceptere den overordnede myndigheds afgørelse. Hvis en kommune, der træffer afgørelse som 1. instans, får sin afgørelse ophævet af rekursinstansen, har kommunen således som det ligeså klare udgangspunkt ikke adgang til at udfordre rekursinstansens afgørelse ved domstolene.

Den underordnede myndighed skal således som alle andre overholde lovgivningen og må acceptere, at lovgivningsmagten har tillagt rekursinstansen beføjelse til at ændre den underordnede myndigheds afgørelse. I henhold til gældende retspraksis kan en underordnet myndighed i en sådan situation i mangel af eksplicit lovhjemmel alene sagsøge rekursinstansen, hvis den underordnede myndighed har en konkret interesse i søgsmålet, der går videre end blot at få medhold i sin egen praksis.

I henhold til gældende retspraksis vil den underordnede myndighed typisk have en tilstrækkelig konkret interesse i en sag mod rekursinstansen, hvis den underordnede myndighed har en ikke uvæsentlig økonomisk interesse i sagen. Den underordnede myndighed skal således påvise en umiddelbar økonomisk interesse i sagen f.eks., at sagen angår en ejendom, som den underordnede myndighed ejer.

Det må afvises, at sagsøger er omfattet af den særlige retsstilling, der gælder for kommuner og andre "førsteinstans-myndigheder" på dette specielle område, til støtte for, at sagsøgers økonomiske interesse i sagen skulle være søgsmålskompetencegivende i nærværende sag.

Det gøres herudover subsidiært gældende, at sagsøgers økonomiske interesser i omsætning og kundegrundlag under alle omstændigheder udgør en sådan indirekte økonomisk interesse, at denne ikke ville være at anses som en konkret interesse i henhold til denne særlige praksis, der gælder for søgsmål mellem offentlige myndighed, der befinder sig i et over-/underordningsforhold.

På baggrund af det ovenstående gør Lejre Kommune gældende, at sagsøgers interesse i at beskytte sin omsætning og sit kundegrundlag

ikke indgår blandt de interesser, som planloven skal varetage, hvorfor sagsøger ikke har søgsmålskompetence, hvorfor søgsmålet bør afvises.

3.2 Aarhus Konventionen

Aarhus Konventionen forudsætter i artikel 9, stk. 2 og 3, bl.a., at kravene til retlig interesse fastsættes i overensstemmelse med national ret. Aarhus-konventionens bestemmelser medfører derfor ikke, at det i dansk ret udviklede og gældende krav om retlig interesse skal udvides - eller at der i øvrigt skal slækkes på kravene hertil.

Aarhus Konventionens bestemmelser om adgang til efterprøvelse i dansk ret er først og fremmest søgt sikret gennem klageadgang til Planklagenævnet. Af denne grund er Aarhus Konventionens bestemmelser navnlig relevante for så vidt angår domstolsprøvelse i de situationer, hvor der ikke er klageadgang Planklagenævnet.

Det kan f.eks. nævnes, at i henhold til planlovens § 58, stk. 2 kan kommunalbestyrelsens afgørelser efter planlovens § 41 a ikke påklages, ligeledes kan klager vedrørende aftaler om udbygning af infrastruktur eller betaling for kommuneplantillæg og lokalplaner, jf. planlovens § 21 b og § 21 e, ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. planlovens § 58 b.

Det følger derimod af planlovens § 58, stk. 1, nr. 3 at vedtagelsen af lokalplaner kan påklages til Planklagenævnet. Denne klageadgang har sagsøger også udnyttet ved klagerne af 23. april 2019.

I henhold til planlovens § 59, stk. 1 forudsætter påklage i henhold til planlovens § 58 imidlertid, at klageren har en retlig interesse i sagens udfald.

Det gøres i forlængelse heraf gældende, at det forhold, at sagsøgers to klager af 23. april 2019 blev afvist den 25. juni 2019 af Planklagenævnet (bilag 7 og 8), fordi nævnet fandt, at sagsøger ikke var klageberettiget grundet manglende retlig interesse, naturligvis ikke kan sidestilles med en situation, hvor klageadgangen for en specifik sagstype generelt er afskåret.

Aarhus Konventionen medfører således ikke, at en klager, som vurderes ikke at have en retlig interesse i forbindelse med den administrative klagesag hermed opnår en udvidet adgang til at søge afgørelsen prøvet ved domstolene.

Det skal derfor afvises, at Planklagenævnets afvisning af klagerne (bilag 7-8) kan sidestilles med en situation uden klageadgang, som efter Århuskonventionen medfører en lempeligere vurdering af sagsøgers søgsmålskompetence.

3.3 Klageberettigelse vs. søgsmålskompetence

Lejre Kommune gør gældende, at Planklagenævnets afgørelser (bilag 7 og 8) skal tillægges afgørende betydning i vurderingen af, om sagsøger har søgsmålskompetence.

Følgende fremgår af Helle Tegner Anker: *Planloven med kommentarer*, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2013, side 860 bl.a.:

"Eksempelvis vil den brede afgrænsning af kredsen af klageberettigede i plansager ikke nødvendigvis kunne anvendes ved afgrænsningen af søgsmålskompetence for domstolene. Der kan dog spores en tendens til, at domstolene i et vist omfang accepterer søgsmålskompetence svarende til kredsen af klageberettigede, se i denne retning Andersen, 2002 s. 807f. og Toftegaard Nielsen, 2000."

Om baggrunden for denne vide kreds af klageberettigede på planområdet fremgår det af Planklagenævnets afgørelser (bilag 7 og 8, side 2) bl.a.:

"I sager om tilvejebringelse af planer og i sager om lokalplanpligt anses i praksis en ganske vid personkreds for klageberettigede. Denne praksis hænger sammen med det centrale hensyn i planloven om inddrage/se af offentligheden i planprocessen."

På denne baggrund må det således lægges til grund, at en person, der er klageberettiget i en plansag, ikke nødvendigvis har søgsmålskompetence i ditto, men at en person, som derimod ikke findes klageberettiget i en plansag, som det klare udgangspunkt *aldrig* kan have søgsmålskompetence i sagen. Derfor kan sagsøger, der bevisfast ikke er klageberettiget i forhold til bestemmelse § 6.16 i lokalplan [redacted], boliger på [redacted], og bestemmelse § 7.9 i lokalplan [redacted], et bofælleskab ved [redacted] i [redacted], heller aldrig have søgsmålskompetence i en sag om samme spørgsmål, dvs. nærværende retssag.

Det skal i sammenhængen bemærkes, at sagsøgers kritik af afgørelserne (bilag 7 og bilag 8), herunder at de skulle være *"åbenlyst forkerte"*, ikke kan prøves under denne sag, idet kun Planklagenævnet og ikke Lejre Kommune er rette sagsøgte i relation til sådanne indsigelser.

Eftersom sagsøger imidlertid ikke har valgt at indbringe Planklagenævnets afgørelser for domstolene indenfor søgsmålsfristen herfor, skal Planklagenævnets afgørelser lægges til grund som faktum i denne sag, jf. princippet i U.1997.1345/3H.

Det skal derfor lægges til grund, at sagsøger, som bestemt af Planklagenævnet, ikke var klageberettiget.

Dette betyder, at de forhold, som Planklagenævnet har anført til støtte for resultatet om, at sagsøger ikke var klageberettiget, skal lægges til grund som faktum i denne sag, der handler om sagsøgers søgsmålskompetence.

I modsat fald vil sagsøger på denne måde kunne opnå en indirekte prøvelse af Planklagenævnets afgørelser imod Lejre Kommune, som ikke er rette sagsøgte for en sådan prøvelse, og ovenikøbet efter søgsmålsfristens udløb, hvilket ikke vil være i overensstemmelse med, det af lovgiver fastlagte, prøvelsessystem.

Planklagenævnet har i sine afgørelser anført bl.a. - her bilag 8, at:

"Planklagenævnet finder ikke, at økonomiske interesser, herunder omsætning og kundegrundlag for en branche eller en forretning, er en interesse, der er værnet i planloven, bortset fra i sager efter planlovens detailhandelsregler. Det er ikke tilfældet i denne sag, og klagerne har derfor ikke en retlig interesse, der gør klagerne klageberettigede i forhold til en lokalplanbestemmelse om forbud mod skorstene."

Retten i Roskilde kan i denne sag ganske vist prøve spørgsmålet om søgsmålskompetence, men i sin vurdering af denne må det indgå som faktum, hvad Planklagenævnet har fundet og taget stilling til i relation til klageberettigelse.

Derfor er der direkte sammenhæng mellem klageberettigelse og søgsmålskompetence i denne sag, hvor sagsøger selv har valgt at gå frem efter både det administrative system og domstolssystemet.

Det forhold, at der i den juridiske teori kan findes visse holdepunkter for, at der teoretiske set ikke er fuldstændigt sammenfald mellem dem der er søgsmålsberettigede og dem der er klageberettigede, ændrer imidlertid ikke på, at det Planklagenævnet har lagt til grund og afgjort om klageberettigelse skal lægges til grund som faktum i denne sag, når

retten skal prøve søgsmålskompetencen, eftersom Planklagenævnets afgørelser ikke er indbragt for domstolene.

Subsidiært påberåbes - som tidligere anført- Planklagenævnets bemærkninger og afgørelser til støtte for, at der (heller) ikke er søgsmålskompetence for sagsøgeren i denne sag.

Uanset om det principale anbringende eller det netop anførte subsidiaire anbringende tages til følge gøres det gældende, at retten bør tillægge Planklagenævnets afgørelser (bilag 7 og bilag 8) endog *væsentlig* betydning for vurderingen af sagsøgers søgsmålskompetence for domstolene i nærværende sag.

Sagsøger har *"ikke en retlig interesse, der gør [sagsøger] klageberettigede i forhold til en lokalplanbestemmelse om forbud mod skorstene"*, jf. bilag 8, hvorfor sagsøger heller ikke har en retlig interesse, der gør sagsøger søgsmålsberettiget i forhold til en lokalplanbestemmelse om forbud mod skorstene.

Navnlig i en sag som den foreliggende, bør det forholde sig således, at adgangen til en prøvelse ved Planklagenævnet ikke kan være snævrere end adgangen til prøvelse ved domstolene.

3.4 Frederiksberg Kommunes vurdering

Sagsøger har gjort gældende bl.a. at *"der helt åbenlyst er tale om en praksis i strid med gældende ret"* ved at henvise til *"Frederiksberg Kommunes nylige stillingtagen til et forslag om udfasning af brændeovne fra en af kommunens rådmænd (bilag 11)."*

Det bemærkes hertil for det første, at det anførte er uden betydning for prøvelsen af afvisningspåstanden i denne sag, som handler om sagsøgers søgsmålskompetence og dermed netop ikke om en prøvelse af den subsidiaire frifindelsespåstand og sagens realitet.

For det andet er det vanskeligt at indpasse By- og Miljøudvalget i Frederiksbergs Kommunes holdning i den almindelige retskildelære. Faktisk gøres det gældende, at bilag 11 er helt uden betydning for denne sag.

Subsidiært gøres det gældende, at det i bilag 11 anførte, ikke er korrekt.

..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Skorstensfejermester A har herved endvidere gjort gældende blandt andet, at han ved lokalplanerne mister 15 skorstene svarende til 2 dages arbejde eller 3-5 pct. af omsætningen, og at et lignende forbud er set i andre lokalplaner, ligesom tilsvarende lokalplaner må ventes.

Retten begrundelse og resultat

Hverken skorstensfejermester A eller skorstensfejerlauget har inden udløbet af fristen herfor indbragt Planklagenævnets afgørelser af 25. juni 2019 for domstolene.

Retten lægger derfor til grund, at skorstensfejerlauget og skorstensfejermester A ikke er klageberettigede over for Planklagenævnet vedrørende spørgsmålet om lokalplanernes gyldighed.

Retten finder som Planklagenævnet, at hensynet til skorstensfejermester A's erhvervsvirksomhed og omsætningen i denne ikke er en interesse, der er værnet i planloven.

Retten finder endvidere, at skorstensfejermester A's økonomiske interesse i at få prøvet spørgsmålet om lokalplanernes gyldighed må betragtes som fjern. Retten har herved lagt vægt på blandt andet, at der, selv hvis det lægges til grund, at lokalplanerne indebærer, at 15 skorstene ikke kan opføres, ikke er tale om en reduktion af det antal skorstene, der forud for lokalplanerne var til rådighed for skorstensfejermester A's virksomhed, og at det ikke efter de foreliggende oplysninger kan lægges til grund, at skorstensfejermester A's eneret til at virke som skorstensfejer i Lejre Kommune i sig selv indebærer, at han ikke kan virke i andre geografiske områder. Den omstændighed, at der efter det oplyste er andre lokalplaner med tilsvarende forbud, og at der forventes yderligere fremover, kan efter de foreliggende oplysninger ikke føre til en anden vurdering.

Efter en samlet vurdering finder retten således, at skorstensfejermester A ikke har en sådan interesse i at få prøvet gyldigheden af lokalplanerne, at han kan anses for søgsmålsberettiget.

Da det, som skorstensfejermester A i øvrigt har anført om blandt andet Aarhus-konventionen ikke kan føre til en anden vurdering, afvises sagen.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 37.500 kr. Der er herved blandt andet lagt vægt på, at

skorstensfejerlauget indledningsvis i stævningen var anført som part, men efterfølgende udtrådte og ændrede status til mandatar for skorstenfejemester A , og at man efter afgørelsen om udskillelse af spørgsmålet om formaliteten har fastholdt ønsket om mundtlig forhandling, selv om det blev meddelt, at man ikke ønskede at gennemføre afhøringer. Det er oplyst, at Lejre Kommune ikke er momsregistreret af betydning for denne sag.

THI KENDES FOR RET:

Denne sag afvises.

Skorstensfejerlauget af 11. februar 1778 skal til Lejre Kommune betale sagsomkostninger med 37.500 kr.

Sagsomkostningerne skal betales inden 14 dage og forrentes efter rentelovens § 8 a.